

Mermelstein Pál És Endre

Ez Bandi kicsi korában, és jobb oldalon áll Pali. Én ekkor még nem éltem. Nagyon szerették egymást, mint mi mindannyian. A családban nálunk mindenki rettenetesen családcentrikus volt. Az jellemezte a mi családukat, hogy tényleg mindenki mindenkiért. Nagyon nagy volt a családi összetartás. Pali bátyám volt a legidősebb, 1909-ben született, Besenyőtelken. Orvosnak tanult Prágában, orr-fül-gégész volt. Pesten volt munkaszolgálatos, s katonafogdába került, mert valami nézeteltérésbe keveredett a századossal. Majd őt is deportálták, s hastífusszal szabadult fel. Ő megnősült a háború után. Gyöngyösön vett el egy keresztény hölgyet. Pestre költözött, és a Zsidókórházban dolgozott, majd pedig a MÁV Kórházban. Ő a nevét is magyarosította az 1960-as

években. Mert a mi nevünkkel nagyon sok probléma volt. Hol úgy írták, hogy Mermeistein, hol úgy, hogy Mármelstein, hol úgy, hogy Mármorstein. Pali bátyám tehát Márványra magyarosított. Egy lánya született, 1957-ben, szintén orvos, az Amerikai úton, a zsidó Szeretetkórházban dolgozik mint adjunktus. Pali 1998-ban halt meg. Bandi bátyám 1914-ben született, egy napon születünk tizenöt év különbséggel, augusztus tizenkettedikén. Nagyon szerettem őt, és nagyon fölnéztem rá mint kislány. Ő végzett rabbi volt. Igazából nem működött mint rabbi. Nem akart rabbi lenni, és tanári vonalon szeretett volna működni, de akkor már, 1944-ben nem lehetett. Kereskedelemmel foglalkozott. Részben Pesten dolgozott, nyáron meg otthon, meg ezenkívül ő intézte a vevőinkkel a dolgokat. Összehozott egy kisebb konzervüzemet is Gyöngyösön a háború előtt, ami három évig üzemelt. A gyöngyösi gettóba velünk együtt jött be, mert mint rabbi mentességet élvezett a munkaszolgálat alól. Őt onnan vitték el, internálták Kistarcsára. Kistarcsáról pedig kikerült Auschwitz-Birkenauba. Ott dolgozott a kivagonírozásnál, és találkoztunk vele, rácson keresztül. Megtudta a gyöngyösiektől, hogy mi ott vagyunk, s így találkoztunk háromszor vagy négyszer, ő dobott át nekünk ruhaneműt meg cigarettát, s mi azt kicseréltük kenyérre, s visszadobtuk neki. Aztán valamikor szeptemberben azt mondta, hogy már nem jön többet, mert viszik. Többet nem tudtunk róla. Dachaubá vitték ezt a transzportot, és soha többet nem került elő. Ennyit tudok Bandiról.